שבת קנד: ד"ה שתים בידי אדסן, ג) וורבוען

בי כובי ובכתובות קיא. אסור לנאת כו׳ לא פירש

ועי׳ בגיטין ד.], ד) [לעיל

תורה אור השלם

ו. עד מתי עצל תשכב

מתי תקום משנתר:

יעב״דן, ד) ולא אדע

יי דנקידושין ע: נרש"י נר מצוה מד א טוש"ע א"ח סי רלא סעיף א:

מניף טו: מוד ג טוא״ח סיי רלא: מוד ד מיי פ״ד מהלכות תפילין הלכה כא סמג עשין כב טוש״ע א״ח סיי

בה ב טוש"ע א"ח סי׳ ד

מ סעיף ו: מח ה ו מייי פייו מהלי סוכה הלכה ו סמג עשין מג טוש"ע אייח סיי מרלט סעיף ג:

רבינו חננאל

ואינו אוחזן בקציצה, פי' היא הטבלא, דברי ר' יעקב. וחכמים אומרים ישו אדם שינת עראי. ישן אדם שינת עראי, והוא כדי הילוך מאה אמה, אבל שינת קבע יותר מזה [אסור]. אמר רב אסור לאדם לישן ביום יותר משינת הסוס, והוא שתיז נשמי. **תניא** ר׳ יוסי אומר הילדים, בזמן שנשותיהן עמהם, חולצין בין ביום ובין בלילה, ואחר כך ישנים. ואקשינן ש"מ בעל קרי אסור בתפילין. ושנינן מפני שרגלין בטומאה. (ת"ש) [ש"מ] בעל קרי אינו אסור בתפילין. ת"ר שכח ושימש מטתו בתפילין, אינו אוחז לא ברצועה ולא בקציצה. עד שיטול ידיו ויסירם מראשו, מפני שהידים עסקניות הן. מעשה שהביאו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום התבשיל כו'. תניא לא שהלכה כן אלא שרצו להחמיר על עצמן. אבל הלכה, אוכל אדם אכילת עראי חוץ . לסוכה, והרוצה להחמיר על עצמו מחמיר.

במבה. פירש בקונט' משום נקיות ובחנם פירש כן דרבי לדוק כהן הוה כדמוכח פ' מי שמתו (ברכות דף יט:) ובסוף פרק כל פסולי המוקדשין (בכורות דף לו.) והיה אוכל על טהרת תרומה וידים שניות הן ופוסלות את התרומה שזו היא אחת מי"ח

תחלה וסוף ועוד אמרי׳ פרק שלשה

שאכלו (שם דף מח. ושם) א"ר חייא

בר אבא א"ר יוחנן לעולם אינו מוליא

רבים ידי חובתן עד שיאכל כזית

דגן וכן אמר רב הונא בר יהודה

משמיה דרב ומתוך הירושלמי משמע

דבבריה לא בעינן כזית דאפילו פרידה אחת של ענב או פרידה אחת

של רימון טעונה ברכה לפניה

ולאחריה והכי איתא בירושל׳ בריש

כילד מברכין ר' יוחנן נסב זיתא

וברך לפניו ולאחריו והוה ר' חייא

בר אבא מסתכל ביה ואמר ליה ר'

יוחנן בבלאה מה את מסתכל בי

לית לך כל שהוא ממין שבעה טעון

ברכה לפניו ולאחריו אית ליה ומה

לריכא ליה מפני שגרעינתו ממעטתו

ולית ליה לרבי יוחנן שגרעינתו

ממעטתו מה עבד ליה ר"י משום

בריה מילתיה דרבי יוחנן אמרה שכן

אפילו פרידה אחת של ענב או פרידה

אחת של רימון שהיא טעונה ברכה

לפניו ולאחריו ובהש"ס שלנו יש כעין

אומרים ישן אדם בתפילין שינת עראי אבל לא שינת קבע וכמה שינת עראי כדי הילוך מאה אמה אמר רב "אסור לאדם לישן ביום יותר משינת הסום וכמה שינת הסום שיתין נשמי אמר אביי שנתיה דמר כדרב ודרב כדרבי ודרבי כדדוד בדרוד כדסוסיא ודסוסיא שיתין נשמי גאביי הוה ניים ודסוסיא שיונין נשכוי יהבי היות ג ב כדמעייל מפומבדיתא לבי כובי קרי עליה רב יוֹםף יעד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך ת"ר הנכנם לישן ביום רצה חולץ רצה מניח בלילה חולץ ואינו מניח דברי רבי נתן רבי יוםי אומר הילדים לעולם חולצין ואינן מניחין מפני שרגילין בטומאה לימא קסבר רבי יוםי בעל קרי אסור להניח תפילין אמר אביי בילדים ונשותיהן עמהן עסקינן שמא יבואו לידי הרגל דבר ת"ר ישכח ושמש מטתו בתפילין אינו אוחז לא ברצועה ולא בקציצה עד שימול ידיו וימלם מפני שהידים עסקניות הן: מתני' מעשה והביאו לו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום את התבשיל ולר"ג שני כותבות ודלי של מים ואמרו יהעלום לסוכה וכשנתנו לו לר' צדוק האוכל פחות מכביצה נטלו במפה ואכלו חוץ לְסוכה ולא בירך אחריו: גב" מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני יאם בא להחמיר על עצמו מחמיר ולית ביה משום יוהרא ומעשה נמי והביאו לו לרבן יוחנן בן זכאי למעום את התבשיל ולר"ג שני כותבות ודלי של מים

ורבי כדוד. כך קבל מאבותיו שזו היתה שינת דוד מלך ישראל: שיתין נשמי. אלצ"ש: הוה ניים. ביום: כמיעל מפומבדיתה לבי כובי. °דמפ׳ ד) במקום אחר דהוו שיתא פרסי: הנכנם לישן. שחין כוונתו חלח לישן ואינו מהרהר לדבר אחר: רלה חולץ. תפילין: רלה מניה. לפי שביום חין דרכו לשמש עם אשתו ולא לישן קבע: בלילה חולך. אפי׳ לשינת עראי דלמא מימלך וישן קבע: הילדים. בחורים: לעולם חוללין. ואפי׳ ביום: שרגילין בטומחה. קס"ד שמא יראו קרי שהרהור מלוי בהן: לימא קא סבר רבי יוסי כו'. ומיבעי לן למיעבד כוותיה שהלכה כמותו ברוב מקומות דקיימא לן נימוקו עמו(גיטין דף סו.): שמא יבאו וכו'. והא ודאי אסור לבזותן לנהוג בהו קלות ראש: עסקניות הן. ושמא נגעו במקום הטינופת: בותבי' חוכל פחות מכבילה. מאכל פחות מכבילה: נטלו במפה. לה נטל ידיו הלה כרך במפה ידיו משום נקיות דקסבר פחות מכביצה לא בעי נט"י ולא בעי סוכה ולא בעי ברכת המזון לאחריו דדריש כרבי יהודה (ברכות דף מט.) ואכלת ושבעת וברכת אכילה שיש בה

שביעה והיינו כבילה אבל לפניו בכל דהו

בעי ברכה שהרי נהנה ואסור ליהנות

מו העוה"ז בלח ברכה: גבו' מעשה

לסתור. וכי דרך המדברים להביא אחר

דבריהם מעשה הסותר דבריהם דקתני

רישאהי אוכלין ושותין עראי חוץ לסוכה

ומביא מעש׳ דלטעימ׳ תבשיל לריך סוכ׳:

למדה מרבינו הקדוש שגדל אללו:

ולא יאחז בקלילה. הן תפילין עלמן דפוס מושבן ורלוען ודומה לו

במס' גיטין בהניזקין (דף נח.) ארבעים סאה קלולי תפילין: לישן

ביום. מפני ביטול תורה: דמר. רבה בר נחמני: כרב. דממנו

למד מדת שינתו שהיה ישן רב ביום כשיעור זה: דרב כרבי. ורב

גליון הש"ם רש"י ד"ה כמיעל וכו' דמפרש כמקום אחר. עיין נתשוכת נודע ניהודה מהדורא מניינא חא"ח סי' כ:

> לעזי רש"י אלצ"ש (אלייני"ש). נשימות.

> ואמרו הכי מעשה זה פרק כילד מברכין (שם דף לה:) דא"ר חייא בר אבא אני ראיתי את ר' יוחנן שאכל זית מליח וברך עליו תחילה וסוף א"ל ר' ירמיה לר' זירא היכי בריך ר' יוחנן אזית מליח כיון דשקליה לגרעינחיה בלר ליה שיעורא אמר ליה מי סברת כזית גדול בעינן בינוני בעינן וההיא זית דאתא לקמיה דר׳ 'יוחנן זית גדול הוה דאע"ג דשקליה לגרעינתיה פש ליה שיעורא והשתא אי הוה עובדא דהש"ס שלנו היינו ההיא דירושל׳ א"כ חולק על שלנו ולא סמכינן עליה מדלא שני ליה משום דבריה הוא אבל שמא שני מעשים היו וההיא דירושל' היה זית שלם ואכלו עם הגרעין דהוי בריה אבל ההוא דהש"ס שלנו לא היה בו גרעין שכן סמם זימ מליח בלא גרעין הוא ולא הוה בריה ולהכי הוארך למרץ דגדול היה וזית דירושלמי קטן מזית בינוני היה והרוצה להוציא עצמו מספיקא צריך שיאכל כזית אפילו בדבר שהוא בריה ודוקא לענין ברכה שלאחריה אבל לפניו מברך אפי׳ פחות מכזית בכל דבר דלפניו לא בעינן שיעור דאסור ליהנות בעוה"ז בלא ברכה כדמשמע מעובדא דר' לדוק דקאמר ולא בירך אחריו כדפרי' משום דסבר לה כר' יהודה משמע הא לפניו בירך וכן פירש בקונט' ואמרינן בירושלמי בחחלת פרק כילד מברכין כל שאומר עליו שלש ברכות אומר לפניו המוליא לחם מן הארץ וכל שאין אומר עליו ג' ברכות אין אומר עליו המוליא לחם מן הארץ התיבון הרי פחות מכזית דאין אומר עליו שלש ברכות מעתה לא יאמרו לפניו המוליא לחם מן הארץ הא א"ר יעקב בר אחא לשאר מינים נצרכא פי' לא אתא לחלק בין דבר שיש בו כשיעור לדבר שאין בו כשיעור אלא אתא לחלק בין פת לשאר מאכל של חמשת המינים כגון מעשה קדירה שאין מברכין אחריו ג' ברכות וכן כובא דארעא ופת הבאה בכיסנין כי לא קבע סעודתיה עילויה ופת אורז ודוחן שאין מברכין אחריהם שלש ברכות אין אומרים עליהם המוליא לחם מן הארץ ואע"ג דבריש כילד מברכין (שם דף לה. ושם) נפקא לן ברכה בתחלה בק"ו מבסוף כשהוא שבע מברך כשהוא רעב לא כ"ש מ"מ לא שייך למימר דיו ובמשהו מברך בתחלה אע"ג דלא מברך בסוף דאומו ק"ו אינו אלא גלוי מלחא בעלמא דברכה לפניו לאו דאורייתא כדחנן פרק מי שמתו (שם דף כ:) בעל קרי על המזון מברך לאחריו ואינו מברך לפניו וכן בפ' היה קורא (שם דף טו. ושם) תניא הפועלים שהיו עושין מלאכה אצל בעל הבית אוכלין פתן ואין מברכין לפניה אבל מברכין לאחריה שתי ברכות ולענין שתיה נראה שמברכין אכזית יין על הגפן ועל פרי הגפן אע"ג דלגבי יוה"כ לא הוי שיעור חשוב בפחות ממלא לוגמא כדאמר פ׳ בתרא דיומא (דף עג: ושם) לא ילפינן מיניה ברכת היין לאחריו מדע דלענין אכילה הוי שיעורא ביום הכפורים ככותבת ולענין ברכה מיחייב לאחריו בכזית דהלכה כרבי מאיר כדפרישית ואית למ"ד לענין קידוש דח"ל מלא לוגמא הלכך לברך אחריו נמי יכול להיות דלא בעי מלא לוגמא ומיהו קצת היה נראה לדקדק דמודי ר' מאיר בשתיה דבעי כביצה דבפרק שלשה שאכלו (ברכות דף מט. ושם) דריש ר"מ ואכלת זו אכילה ושבעת זו שתיה ואכילה בכזית ור' יהודה דריש ואכלת ושבעת זו אכילה שיש בה שביעה ואי זו כבילה וכיון דנפקא לן לר"ת שתיה מושבעת א"כ בעי כבילה דלא הוי שביעה בפחות ושתא יש לחלק בין שחיה לאכילה דדלמא שביעה בשחיה הוי בפחות מכבילה וכל הני שיעורין דרבנן נינהו כדמוכח פרק מי שמתו (שם דף כ: ושם) דאמרי׳ הכא במאי עסקינן דאכל שיעורא דרבנן ולענין ברכה דלאחריו לא מצינו שום שיעורא אלא כזית לר״מ וכביצה לר׳ יהודה וקרא אסמכתא בעלמא דמדאורייתא בעינן שביעה גמורה והא דאמרי׳ פרק שלשה שאכלו (שם דף מח.) שמעון בן שטח לגרמיה הוא דעבד משמע דאינו מוליא אחרים ידי חובתן עד שיאכל כזית הא בכזית דגן מוליא אע״פ שהמלך והמלכה מסתמא אכלו כדי שובען לא דמי גדול דרבנן לקטן דרבנן דלא מפיק דאורייתא דהא גדול אפילו לא אכל כלל היה ראוי (להו) להוליא אחרים וכן פירש שם בקונטרס: